

Beleid Minorruimte

De minorruimte is in de bacheloropleidingen geprogrammeerde ruimte (15 of 30 EC) voor differentiatie. De minorruimte maakt het voor studenten mogelijk flexibele en persoonlijke leerroutes te creëren. De Rijksuniversiteit Groningen (RUG) biedt een breed scala aan mogelijkheden in de minorruimte, van verbredende studiepaden tot stages en een studieperiode in het buitenland. In dit document wordt het beleid ten aanzien van de minorruimte toegelicht. In deel A staan de visie en doelstellingen centraal en in deel B wordt de universiteitsbrede regelgeving gespecificeerd.

Het is van belang de volgende twee termen duidelijk van elkaar te scheiden:

Minorruimte: geprogrammeerde ruimte in bachelorprogramma voor differentiatie.

Minor: samenhangend pakket aan vakken dat in minorruimte gevolgd kan worden.

Deel A: Visie, doelstellingen, invulling minorruimte

Visie op de minorruimte

In het Strategisch plan 2021-2026 *Making Connections* beschrijft de RUG haar visie op de rol van universitair onderwijs. De RUG stimuleert studenten om hun potentieel volledig te benutten. Zij worden in het onderwijs uitgedaagd kennis en vaardigheden op te doen over de grenzen van traditionele disciplines en samen met anderen bij te dragen aan het oplossen van complexe wetenschappelijke en maatschappelijke vraagstukken. Studenten worden aangespoord om hun kennis en vaardigheden steeds te ontwikkelen en te verbeteren. De RUG ondersteunt hierbij door onder andere de vorm en de inhoud van het onderwijs zo aanpasbaar te maken dat deze aansluiten bij de behoeften van studenten.

De minorruimte in de bacheloropleiding speelt bij uitstek een rol in het bieden van een persoonlijk leerpad, en het versterken van samenwerkingen tussen disciplines onderling en tussen onderwijs, onderzoek en de maatschappij. In de minorruimte kunnen studenten eigen accenten leggen in hun onderwijsloopbaan. Zij leren in een internationale, multi- of interdisciplinaire omgeving¹, binnen of de buiten muren van de RUG. Ook komen zij in het minoronderwijs in aanraking met complexe vraagstukken die een multi-, inter- of transdisciplinaire aanpak vragen.

Doelstellingen minorruimte

Studentperspectief

De minorruimte speelt een belangrijke rol in het bieden van een flexibele en persoonlijke leerervaring aan studenten. Het geeft studenten de mogelijkheid hun curriculum aan te laten sluiten bij specifieke leerbehoeften, interesses en toekomstige carrièreplannen. Door verschillende invullingen voor de minorruimte aan te bieden, kunnen studenten zich profileren op een manier die bij hen past, zowel qua inhoud als qua studievorm.

Hoewel de invulling van de minorruimte verschilt van student tot student, draagt het onderwijs dat studenten hierin volgen bij aan hun academische vorming. Algemene leerdoelen van minoronderwijs zijn de verwerving van nieuwe kennis en vaardigheden, het prikkelen van intellectuele

¹ *In de wetenschap is discussie over de concepten multi-, inter- en transdisciplinair onderwijs. In dit beleidsstuk refereert multidisciplinair onderwijs naar onderwijs waarin meerdere disciplines naast elkaar een plek hebben, zonder dat expliciet sprake is van integratie. In interdisciplinair onderwijs worden concepten, theorieën en methoden uit verschillende disciplines geïntegreerd. Van transdisciplinair onderwijs is sprake wanneer wordt samengewerkt met stakeholders van buiten de wetenschap. In dit type onderwijs wordt academische kennis uit verschillende disciplines en kennis uit de praktijk geïntegreerd in het onderwijs. Zie ook 'Raamwerk Schools'.*

nieuwsgierigheid en het trainen van kritisch denken. Door studenten verantwoordelijkheid te geven voor hun eigen studiekeuzes, zetten zij tevens de eerste stappen in leven lang ontwikkelen.

Instellingsperspectief

Vanuit instellingsoogpunt kan in de minorruimte worden beantwoord aan veranderende behoeften op de arbeidsmarkt en in de maatschappij. In minoronderwijs kunnen nieuwe onderzoeksthema's en actuele maatschappelijke vraagstukken worden ondergebracht, zonder dat dit leidt tot het (direct) starten van een nieuwe opleiding of afstudeerrichting. Tevens kan in het minoronderwijs geëxperimenteerd worden met nieuwe onderwijsvormen. In de minorruimte kunnen studenten en docenten uitgedaagd worden over de grenzen van hun vakgebied heen te kijken. Het stimuleert interdisciplinaire initiatieven, faculteitsoverstijgende samenwerking en gezamenlijke onderzoeksprojecten.

Invulling minorruimte

Er is bewust gekozen voor een brede invulling van de minorruimte, zodat studenten een studiep pad kunnen kiezen dat bij hen past. De RUG kent de volgende invullingswijzen voor de minorruimte².

1. Universitaire minoren: kennismaking met een andere discipline

In de universitaire minoren maken studenten kennis met een of meerdere vakgebieden buiten de eigen discipline. Kenmerkend voor de universitaire minoren is dat deze toegankelijk zijn voor alle studenten binnen de universiteit, ongeacht studieachtergrond. De multidisciplinaire groepsamenstelling in de universitaire minoren daagt studenten uit om samen te werken met studenten met verschillende studieachtergronden. We onderscheiden *discipline-specifieke* en *discipline-overstijgende* universitaire minoren.

In *discipline-specifieke* universitaire minoren maken studenten kennis met één vakgebied buiten hun eigen opleiding, zoals rechtsgeleerdheid, psychologie of astronomie. Zij verbreden op deze wijze hun academische profiel met kennis en vaardigheden uit een andere discipline.

Discipline-overstijgende universitaire minoren hebben een multi- of interdisciplinaire aanpak en stellen een vraagstuk of thema centraal, bijvoorbeeld energie, gezondheid in noord-Nederland of religie in de moderne samenleving. Studenten leren met een brede blik te kijken naar vraagstukken en doen kennis en vaardigheden op die zij kunnen gebruiken bij het benaderen van discipline-overstijgende problemen en bij het samenwerken in multidisciplinaire omgevingen.

Het beleid ten aanzien van universitaire minoren is gespecificeerd in het document "Beleid Universitaire Minoren".

2. Facultaire minor/ specialisatie: onderwijs binnen de opleiding of faculteit

Kenmerkend voor de facultaire minoren/ specialisaties is dat deze (in principe) alleen toegankelijk zijn voor studenten binnen een opleiding of faculteit. Studenten doen kennis, vaardigheden en methodieken op die hen voorbereiden op specialistische masters of rollen op de arbeidsmarkt. In een aantal faculteiten is het mogelijk een facultaire minor te volgen die buiten het specialisme van de eigen opleiding ligt, maar bepaalde voorkennis vereist en daarom alleen toegankelijk is voor studenten binnen de faculteit.

² In de OER van de bacheloropleiding van de student is gespecificeerd welke invullingen voor de minorruimte binnen de betreffende opleiding mogelijk zijn. In principe kan een student uit ten minste twee van genoemde opties kiezen.

3. *Educatieve minor*

Studenten die een bacheloropleiding volgen die aansluit bij een schoolvak, kunnen in de minorruimte een educatieve minor volgen. In 30 EC maken zij kennis met lesgeven via theoretische vakken op de universiteit en tijdens een intensieve praktijkstage op een middelbare school. Na afronding van de bacheloropleiding, in combinatie met een afgeronde educatieve minor, ontvangen deelnemers een (beperkte tweedegraads) lesbevoegdheid voor lesgeven in het vmbo-tl en de onderbouw havo en vwo.

4. *Studie in het buitenland*

Door een periode in het buitenland te studeren worden studenten gestimuleerd tot persoonlijke groei, het opdoen van interculturele competenties en aannemen van nieuwe perspectieven. Studenten verbreden hun blik op de wereld, zowel via de culturele dimensie als via nieuwe kennis en vaardigheden die zij opdoen in het onderwijs. Studenten kunnen zowel discipline-specifieke als discipline-overstijgende vakken volgen aan een buitenlandse universiteit.

5. *Onderzoeksstage*

In de onderzoeksstage passen studenten hun opgedane kennis en vaardigheden direct toe in een onderzoeksproject, binnen of buiten de universiteit. Zij krijgen de kans met ervaren onderzoekers te werken en het geeft een voorproefje van een wetenschappelijke carrière. De onderzoeksstage kan een kennismaking zijn met het vervolgonderwijs in de research masters.

6. *Maatschappelijke stage*

In de maatschappelijke stage leren studenten hun kennis en vaardigheden toepassen in de praktijk. Het is een waardevolle kennismaking met het werkveld en helpt studenten bij het opbouwen van kennis, vaardigheden en een netwerk binnen het veld waarin zij in de toekomst willen werken.

7. *Persoonlijke minor*

Tot slot bestaat de mogelijkheid een persoonlijke minor samen te stellen. Dit is een door de student zelf voorgesteld studieprogramma van 15 of 30 EC, bestaande uit vakken binnen de RUG of daarbuiten. Dit kunnen studieonderdelen zijn uit bestaande minoren, maar ook aanschuijfonderwijs of voor de student op maat gemaakte leerervaringen.

In deel B wordt de universiteitsbrede regelgeving voor de minorruimte gespecificeerd.

Deel B: Kenmerken en regelgeving Minorruimte

Deel B beschrijft de universiteitsbrede regelgeving voor de minorruimte.

Artikel 1. Omvang en programmering minorruimte

1. Iedere bacheloropleiding heeft een minorruimte met een omvang van 15 of 30 EC.
2. Iedere bacheloropleiding kan de omvang van de minorruimte (15 of 30 EC) bepalen op grond van de aard van de opleiding en de bijbehorende eindkwalificaties.
3. Alleen bij zwaarwegende bezwaren (bijv. civiel effect, noodzaak tot verdieping binnen de major voor het behalen eindkwalificaties van de bacheloropleiding) kan worden afgezien van minorruimte in het programma. Het College van Bestuur beslist over de dispensatie per bacheloropleiding, op beargumenteerd verzoek van de faculteit.

Artikel 2. Plaats in het curriculum

1. De minorruimte is in alle bacheloropleidingen geprogrammeerd in jaar 3, semester 1 (30 EC). Wanneer de minorruimte 15 EC beslaat, concentreert de minorruimte zich in blok 1 van semester 1.
2. Van deze regel is geen afwijking mogelijk.

Artikel 3. Keuzevrijheid van studenten

1. Keuzevrijheid staat centraal in de minorruimte. Afhankelijk van de eindkwalificaties van de opleiding bieden opleidingen studenten twee of meer van de onderstaande mogelijkheden aan voor de invulling van hun minorruimte (zie artikel 4 voor verdere specificatie):
 - i. Universitaire minor
 - ii. Facultaire minor/ specialisatie/ afstudeerrichting)
 - iii. Educatieve minor
 - iv. Studieperiode aan een buitenlandse universiteit
 - v. Onderzoeksstage
 - vi. Maatschappelijke stage
 - vii. Persoonlijke minor
2. Alleen bij zwaarwegende redenen kan worden afgezien van enige keuzevrijheid voor studenten. Dit is aan de examencommissie van de betreffende opleiding.
3. De keuzemogelijkheden in de minorruimte worden beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling van de betreffende bacheloropleiding.
4. Iedere opleiding garandeert tijdige en volledige voorlichting aan studenten over de keuzemogelijkheden.

Artikel 4. Toelichting op de typen minoren

1. Universitaire minor: een samenhangend pakket van 15 of 30 EC dat toegankelijk is voor studenten afkomstig van alle bacheloropleidingen³ binnen de RUG. De universitaire minoren laten studenten kennismaken met een of meerdere vakgebieden buiten de eigen discipline. Universitaire minoren kunnen discipline-specifiek of discipline-overstijgend van opzet zijn. Beleid ten aanzien van universitaire minoren is instellingsbreed vastgelegd in 'Beleid Universitaire Minoren'.
2. Facultaire Minor/ specialisatie/ afstudeerrichting binnen faculteit of opleiding: een samenhangend pakket van 15 of 30 EC dat toegankelijk is voor studenten afkomstig uit een bepaalde studierichting of faculteit. Kenmerkend voor de facultaire minoren/ specialisaties is dat deze (in principe) alleen toegankelijk zijn voor studenten binnen een opleiding of faculteit. Studenten doen kennis, vaardigheden en methodieken op die hen voorbereiden op specialistische masters of rollen op de arbeidsmarkt.
3. Educatieve minoren: een minor die gevolgd kan worden door studenten die een bacheloropleiding volgen aansluitend bij een schoolvak. De afronding van een educatieve minor in combinatie met een afgeronde bacheloropleiding leidt tot een (beperkte) tweedegraads lesbevoegdheid.
4. Studieperiode in het buitenland: studieperiode aan een buitenlandse universiteit, via een uitwisselingsprogramma's, via een (online) samenwerkingsverband (bijv. ENLIGHT) of als *freemover*. Studenten organiseren hun buitenlandverblijf in principe via de facultaire *exchange office*.
5. Onderzoeksstage: een wetenschappelijke stage bij een onderzoeksinstituut, instelling of bedrijf.
6. Maatschappelijke stage: een stage gericht op kennismaking met het werkveld in een instelling of bedrijf.

³ Voor enkele universitaire minoren geldt dat deze dusdanig overlappen met bacheloropleidingen dat studenten deze universitaire minor niet kunnen volgen in hun minorruimte.

7. Persoonlijke minor: een door de student zelf samengestelde minor van 15 of 30 EC, bestaande uit vakken binnen de RUG of daarbuiten. Dit kunnen studieonderdelen uit bestaande minoren zijn, maar ook aanschuifonderwijs.
8. Indien een student een onderdeel uit een minor mist, kan de student, na toestemming van de eigen examencommissie, deze ruimte opvullen met een ander vak.
9. Het is mogelijk facultair of opleidingsbeleid op te stellen voor bovenstaande typen minoren, met uitzondering van de universitaire minoren waarvoor instellingsbreed beleid bestaat.

Artikel 5. Kwaliteitszorg van de minorruimte

1. In de OER van iedere bacheloropleiding wordt opgenomen:
 - i. de omvang van de minorruimte (15 of 30 EC)
 - ii. de keuzemogelijkheden voor studenten binnen de minorruimte (minimaal 2 opties uit artikel 3.1).
2. Minoronderwijs valt onder de reguliere kwaliteitszorgprotocollen van de penvoerende faculteit van de minor.
3. Een uitzondering daarop zijn de bepalingen voor kwaliteitszorg voor universitaire minoren, deze zijn vastgelegd in 'Beleid Universitaire Minoren'.

Artikel 6. Rol Examencommissies bij minoren

1. In de OER van de bacheloropleiding die de student volgt is vastgelegd voor welk van de gespecificeerde invullingswijzen voor de minorruimte vooraf goedkeuring van de examencommissie vereist is.
2. Indien een opleiding het volgen van universitaire minoren toestaat, is het niet nodig toestemming van de eigen examencommissie te vragen voor het volgen van de minor.
3. De examencommissie van de penvoerende faculteit stelt vast of alle vakken uit een minor met en voldoende zijn afgelegd.
4. In geval van een persoonlijke minor wordt het programma van tevoren door de student ter goedkeuring aan de Examencommissie van de eigen bacheloropleiding voorgelegd.
5. De Examencommissie van eigen opleiding stelt vast of alle vakken uit de persoonlijke minor met en voldoende zijn afgelegd.

Vastgesteld door het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen op 31-10-2023.